

CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod:	7fed Hydref, 2021
Teitl yr Eitem:	Datganiad Cyngor Gwynedd ynghylch Amrywiaeth
Pwrpas:	Cyflwyno Datganiad Amrywiaeth Cyngor Gwynedd i'w fabwysiadu gan y Cyngor Llawn ynghyd â threfnu creu rhaglen waith i'w wireddu.
Aelod Cabinet:	Cynghorydd Dyfrig Siencyn, Arweinydd y Cyngor
Swyddog (ion) Cyswllt:	Geraint Owen, Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth

Adroddiad i gyfarfod o Gyngor Gwynedd

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Argymhellir bod y Cyngor Llawn yn mabwysiadu'r Datganiad Amrywiaeth isod ac yn gofyn i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth ddatblygu rhaglen waith i gefnogi'r datganiad.

2. CEFNDIR A RHESYMEG

Rhagair

- Mae Cyngor Gwynedd wedi bod yn gefnogol i hybu amrywiaeth mewn democratiaeth, gyda nifer o gamau wedi eu cymryd dros y blynyddoedd i geisio annog mwy o bobl o amrywiol gefndiroedd i sefyll mewn etholiadau.
- Gydag etholiadau Llywodraeth Leol Cymru ar y gweill ym mis Mai 2022, mae'n amserol datgan yn gyhoeddus fod Cyngor Gwynedd yn hybu a hyrwyddo amrywiaeth mewn democratiaeth. Rydym yn awyddus i sicrhau fod aelodau etholedig Cyngor Gwynedd yn gynrychiolaeth deg a synhwyrol o'r gymdeithas yng Ngwynedd ac felly'n annog unigolion o bob cefndir i sefyll yn yr etholiadau.
- Mae'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth wedi arwain ar y maes gyda pharatoadau etholiad 2017, gyda gwaith pellach i'w wneud ar gyfer paratoadau etholiad 2022. Yn ogystal, roedd prosiect penodol wedi ei gynnwys yng Nghynllun

Cydraddoldeb y Cyngor 2016-20, gyda'r gwaith bellach yn parhau yn ein gwaith dyddiol.

4. Ymhellach, mae Arweinyddion gwleidyddol pob awdurdod yng Nghymru wedi bod yn gweithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i adnabod camau posib i hyrwyddo amrywiaeth ymhellach – rhai ar lefel genedlaethol, eraill ar lefel wleidyddol ac eraill ar lefel lleol. Bydd gwaith yn symud ymlaen ar lefel genedlaethol ar y cyd gyda'r Arweinyddion gwleidyddol.
5. Mae'r Cyngor yn awyddus i fabwysiadu Datganiad Amrywiaeth er mwyn dangos yn glir a chyhoeddus ein hymrwymiad ni yng Ngwynedd i amrywiaeth mewn democratiaeth.

A) Datganiad Amrywiaeth

6. Noder y datganiad isod:

Mae'r Cyngor hwn yn ymrwmo i fod yn Gyngor Amrywiol. Trwy hynny, rydym yn awyddus i fod yn adlewyrchu'r gymdeithas rydym yn byw ynddi gan, yn y lle cyntaf, geisio cynyddu'r niferoedd o ferched, pobl ifanc, pobl anabl a lleiafrif ethnig sy'n sefyll etholiad i fod yn Gynghorydd Gwynedd.

Rydym yn ymrwmo i

- *Ddarparu ymrwymiad clir a chyhoeddus i wella amrywiaeth mewn democratiaeth*
- *Ddangos diwylliant agored a chroesawgar i bawb, a hyrwyddo'r safonau ymddygiad uchaf*
- *Hybu gweithrediadau fel Cyngor Amrywiol cyn etholiadau lleol 2022.*
- *Weithio ar y safonau a nodir yn Siarter Cymru ar gyfer Cymorth a Datblygu i Aelodau.*
- *Ddangos ymrwymiad i ddyletswydd gofal dros Gynghorwyr*
- *Ystyried sut i ddarparu hyblygrwydd ym musnes y cyngor drwy adolygu ein trefniadau ymarferol*
- *Barhau i annog fod yr holl aelodau yn derbyn y lwfansau a'r cyflogau y mae ganddynt hawl eu derbyn, ac yn benodol unrhyw ad-daliadau am gostau gofal, fel bod yr holl aelodau yn derbyn cydnabyddiaeth deg am eu gwaith ac nad yw rôl yr aelodau yn gyfyngedig i'r rhai all ei fforddio.*
- *Weithio tuag at sicrhau bod cynghorwyr o grwpiau a dangynrychiolir yn cael eu cynrychioli pryd bynnag fo'n bosibl mewn rolau proffil uchel a dylanwad uchel.*

B) Rhaglen waith

7. Yn amlwg mae'n ofynnol sicrhau fod y Cyngor yn cymryd camau penodol i geisio hybu amrywiaeth mewn democratiaeth a gwireddu'r datganiad uchod. Fel y nodwyd uchod, mae'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth wedi arwain ar y maes ers rhai blynnyddoedd, ac mae'n synhwyrol felly gofyn iddynt arwain ar ddatblygu rhaglen waith lawn ar gyfer gwireddu'r datganiad.

8. Mae gwaith eisoes yn digwydd sy'n symud yr agenda ymlaen, ac yn cynnwys cydweithio agos gyda'r prosiect etholfraint 16 ac 17 oed. Yn ogystal mae trefniadau yn cael eu datblygu ar gyfer wythnos democratiaeth Gwynedd a gynhelir wythnos y 18fed o Hydref ymlaen. Bydd cyfres o negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol i geisio ennyn diddordeb unigolion i sefyll fel Cynghorydd. Pen llanw yr wythnos fydd cyfle i ddarpar ymgeiswyr fynychu sesiwn holi ac ateb rhithiol ar y 26ain o Hydref.
9. Yn amlwg mae rôl benodol gan y grwpiau gwleidyddol i hybu amrywiaeth mewn democratiaeth, a chafwyd trafodaeth am hyn yng nghyfarfod diwethaf y Grŵp Busnes.
10. Argymhellir felly fod y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth yn rhoi sylw pellach i'r rhaglen waith yn ei gyfarfod ar 16 Tachwedd 2021 gan gyflwyno'r rhaglen waith llawn i'r Cyngor llawn ar yr 2il o Ragfyr, 2021.

3. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

3.1 SYLWADAU'R SWYDDOGION STATUDOL:

Swyddog Monitro:

Rwy'n cefnogi mabwysiadu'r Datganiad sydd yn gosod ystod egwyddorion ac amcanion er hyrwyddo a chefnogi cyfranogiad yn ein cyrff democrataidd. Bydd creu rhaglen waith gysylltiedig yn cefnogi gwireddu yr amcanion yma.

Swyddog Cyllid Statudol:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol